

09.04.2024

Asia/25

§ 215

Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 2.1.2024 § 9 (puun aiheuttama autovaurio)

HEL 2023-012000 T 03 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hylätä kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 2.1.2024 (9 §) tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus 10.1.2024-001
- 2 Selvitys puiden kunnon seurannasta 21.3.2024

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus
Liite 2

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö on 2.1.2024 (9 §) päätöksellään hylännyt 20.9.2023 Museokadulla tapahtuneeseen ajoneuvon vaurioitumiseen liittyvän vahin-

gonkorvausvaatimuksen. Päätös on nähtävillä kokonaisuudessaan päätöshistoriassa.

Esitetyt vaatimukset ja perusteet

Hakija on toistanut oikaisuvaatimuksessaan vahingonkorvausvaatimuksensa liittyen 20.9.2023 kello 7 tapahtuneeseen ajoneuvon vaurioitumiseen. Vaatimus on oikaisuvaatimuksessa yksilöity määrältään 500 euroon. Hakijan ajoneuvo vaurioitui lehmuksen kaaduttua sen päälle. Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan päätöksen liitteenä ja nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Hakija toteaa oikaisuvaatimuksensa perusteluna muun ohessa, että kaupunki on laiminlyönyt vahinkopaikalla lehmusten kunnan tarkkailun, sillä se on tehty silmämääräisesti eikä puille ole tehty arboristin suorittamia perusteellisia kuntoarviointeja eikä tutkimuksia mikroporalla tai tomografilla. Lehmus voi olla lehtevä ja näyttää ulospäin hyväkuntoiselta, mutta se voi silti olla pitkälle lahonnut. Terve puu ei puuskaisessa-kaan tuulessa kaadu murtumalla tyvestä juurakon jäädessä maahan.

Oikaisuvaatimuksen tutkittavaksi ottaminen

Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan kunnan viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Tässä tapauksessa oikaisuvaatimuksen on tehnyt asianosainen.

Kuntalain 134 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus tehdään toimielimen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on lähetetty hakijalle tiedoksi sähköpostilla 3.1.2024. Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnalle on saapunut 10.1.2024 eli säädetyssä määräajassa.

Perustelut

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidaan vahingonkorvauslain (412/1974) vastuusäännösten kautta. Kaupungin vastuu ei ole tuottamuksesta riippumatonta ns. ankaraa vastuuta, vaan kaupungin vahingonkorvausvastuun syntyminen edellyttää tuottamusta eli huolimattomuutta, virhettä tai laiminlyöntiä. Lisäksi edellytetään syyhteyttä virheellisen menettelyn ja aiheutuneen vahingon välillä.

Tuottamusvaatimuksesta johtuen ei pelkkä puun kaatuminen yksinään synnytä kaupungille vahingonkorvausvastuuta silloinkaan, kun siitä on

aiheutunut vahinko. Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidaan kunnossapitolain (669/1978) kunnossapidon laatutasa määrittävien säännösten kautta. Vahingonkorvausvastuuta arvioidaan suhteessa ennen vahinkoa tehtyihin kunnossapitotoimenpiteisiin. Korvausvastuun edellytyksenä on, että kunnossapito on tehty virheellisesti tai huolimattomasti taikka kunnossapitoon kuuluvia tehtäviä on laiminlyöty. Lisäksi edellytetään syy-yhteyttä virheellisen menettelyn ja aiheutuneen vahingon välillä.

Tiimipäällikön päätös perustuu puiden kunnossapidosta vastaavalta saatuun selvitykseen. Kaatunut puu on ollut lehmus, jossa ei ole ollut päällepäin näkyviä ulkoisia merkkejä lahosta. Myös puun kasvualusta on ollut normaali puistoalue. Selvityksen mukaan puita seurataan silmämääräisesti säännöllisesti, ja mikäli ulkoisia merkkejä puun laohamisesta ei ole (käävät, sienet, vauriot), ei puita tutkita tarkemmin esim. lahonmittauslaitteella. Puita vaurioittavat salakavalasti vanhat rakentamiset; mm. asvaltti, laatoitus, polut ja tiet sekä lamppujen ja muun infran rakentaminen. Juuristovaurioista leviävä laho on huomaamatonta.

Oikaisuvaatimuksen johdosta on pyydetty selvitys puiden kunnon seurannasta ja tarkemmista kuntoinventoinneista kaupunkiympäristön toimialan puuasiantuntijalta. Selvityksen mukaan kaikilla kaupungin palveluksella olevilla vihertyöntekijöillä on velvollisuus tarkkailla ja raportoida eteenpäin työnjohtajille havaitsemistaan selvästi näkyvistä puihin liittyvistä epäkohdista, ongelmatilanteista, esimerkiksi ilkivallasta, sekä selkeistä vaaroista ja riskeistä. Systemaattisesti puiden kuntoa, tauteja ja tuholaisia seuraavat arboristit, ja he tekevät työssään jatkuvasti kuntoarvioita yksittäisille puille ja tarvittaessa myös poistavat pikaisesti vaaraa aiheuttavan puun. Arboristeilla on yleensä käytössä Picus-ultraäänitutkimuslaite ja tutkimuspora, joita käytetään yksittäisille puille tehtävissä tarkemmissa tutkimuksissa.

Picus-laitteen avulla saadaan hyvin todenmukainen kuva rungon sisäisestä lahoilanteesta ja sitä voidaan täydentää tutkimusmikroporalla tehdyillä koeporauksilla. Tällaista tietoa kerätään tärkeimmistä puistoista ja katuvarsista, ja näiden tietojen avulla voidaan seurata kohteiden puiden pitkän ajan kuntomuutoksia. Mikroporausten jonkinlaisena pienekönä riskinä voi pitää lahosienten mahdollista leviämistä, minkä vuoksi niidenkään tarpeetonta käyttöä ei suosita. Tiettyjen erityiskohdeiden ja peruskorjaukseen menevien kohteiden kuten Esplanadinpuiston ja Vanhan Kirkkopuiston puille, jotka ovat vanhoja ja kunnoltaan heikentyneitä, tehdään lähes kaikki puut kattava kuntoinventointi säännöllisesti muutaman vuoden välein, mutta muutoin tällaisia tarkempia tutkimuksia ehditään tehdä ja käydä läpi vain joidenkin satojen puiden osalta kasvukaudessa. Pääasialinen tapa seurata puiden kuntoa on silmämääräinen tarkkailu.

Sekä kunnossapidosta vastaavan selvityksen mukaan että jälkikäteen tehdyn Museopuiston puiden ilma- ja väärävarikuvista tehdyn tarkastelun perusteella vahingon aiheuttaneessa puussa ei ole ollut havaittavaa vikaa tai eroa muihin kyseisen puiston puihin. Selvityksen mukaan tämä selittyy sillä, että puiden veden ja yhteyttämistuotteiden kuljettamiseen erikoistunut puusolukko oli rungon sisäosien pitkälle edenneestä lahosta huolimatta ilmeisesti vielä aivan kunnossa. Siihen riittää mahdollisesti siis, että kuoren alla oli vielä edes 1 - 2 cm ehjää puuainesta. Puun sisällä ollutta lahoa ei näin ollen ole voinut havaita silmämääräisellä tarkkailulla ennen puun kaatumista

Vahinkopäivänä 20.9.2023 on ollut Varpu-myrsky, joka aiheutti merkittävästi tuulivahinkoja. Ilmatieteen laitoksen Kaisaniemen havaintoasemalla on mitattu vahingon tapahtuma-aikaan kello 6.30 - 7.30 navakkaa keskituulta. Tuulen puuskanopeus on ollut kovaa ja käynyt myös myrskylukemissa vaihdellen 16,8 m/s ja 21,5 m/s välillä. Kumpulän havaintoasemalla on vastaavalla ajanjaksolla mitattu niin ikään navakkaa keskituulta ja tuulen puuskanopeus on vaihdellut 18,7 m/s ja 22,5 m/s välillä. Maalla nimenomaan tuulenpuuskat aiheuttavat tuhoja, ja vahinkopäivän aamuna mitatut tuulen puuskanopeudet ovat niin kovia, että ne voivat kaataa puita ja katkoa oksia myös terveistä puista.

Asiassa saadun selvityksen perusteella vahinkopaikalla tarkkaillaan silmämääräisesti säännöllisesti puiden kuntoa, ja kaatuneessa puussa ei ole ollut havaittavaa vikaa. Yksittäisille puille ei tehdä tarkempia tutkimuksia, mikäli niissä ei ole mitään havaittavaa vikaa. Kaupunki katsoo, ettei yksistään se, että hyväkuntoisen näköiselle puulle ei ole tehty tarkempaa kuntotutkimusta, ole kaupungin kunnossapitovelvollisuuden laiminlyönti. Puu on lisäksi kaatunut ajankohtajana, jolloin tuulenpuuskat ovat olleet myrskylukemissa. Edellä esitetyillä ja muutoin vahingonkorvaustiimin päällikön päätöksestä ilmenevillä perusteilla kaupunki katsoo, ettei se ole laiminlyönyt kunnossapitoon liittyviä velvollisuuksiin eikä siten ole asiassa vahingonkorvausvelvollinen.

Lopputulos

Kaupunkiympäristölautakunta viittaa vahingonkorvaustiimin päällikön päätöksessä esitettyyn asiaa koskevaan selvitykseen ja yhtyy vahingonkorvaustiimin päällikön asiassa antamaan päätökseen ja sen perusteluihin. Asiassa ei ole tullut esille mitään sellaista uutta selvitystä, joka antaisi aiheutta päätöksen muuttamiseen. Helsingin kaupunki ei ole vahingonkorvauslain nojalla vastuussa hakijan ajoneuvon vaurioista.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että vahingonkorvaustiimin päällikön päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Sovelletut säännökset

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta
(669/1978) 1 - 2 §, 6 §, 14 §

Kuntalaki (410/2015) 134 §, 137 §

Toimivalta

Kuntalain 134 §:n mukaan oikaisuvaatimus lautakunnan sekä lautakunnan alaisen viranomaisen päätöksestä tehdään asianomaiselle lautakunnalle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus 10.1.2024-001
- 2 Selvitys puiden kunnan seurannasta 21.3.2024

Oheismateriaali

- 1 Selvitys Museopuisto HEL 2023-012000

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus
Liite 2

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Hallinto Hallinto- ja lakipalvelut Lakipalvelut Vahingonkorvaustiimi Tiimipäällikkö 02.01.2024 § 9

HEL 2023-012000 T 03 01 00

Päätös

Lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö päätti hylätä hakijan vahingonkorvausvaatimuksen.

Päätöksen perustelut

Hakijan esittämät vaatimukset ja perusteet

Hakija on 21.9.2023 esittänyt kaupungille osittain määrältään erittelemättömän vahingonkorvausvaatimuksen. Vaatimuksen mukaan hakijan pysäköitynä ollut ajoneuvo vaurioitui 20.9.2023 kello 7.00 sen päälle puiston reunasta kaatuneesta lahosta lehmuksesta osoitteessa Museokatu 12.

Sovellettavat normit ja ohjeet

Kunnossapitolaki edellyttää kaupunkia pitämään kunnan hallinnassa asemakaava-alueella olevat torit, katuaukiot, puistot ja muut näihin verrattavat yleiset alueet niiden käyttötarkoituksen vaatimassa kunnossa.

Kunnossapitolain mukaan kunta voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten kadun ja yleisten alueiden kunnossapito talvella, muu kunnossapito sekä puhtaanapito on laissa asetetut velvollisuudet ja paikalliset olot huomioon ottaen hoidettava. Määräykset voivat koskea mm. suoritusaikaa sekä katujen ja yleisten alueiden jaottelua tavoitetason mukaan eri kunnossa- ja puhtaanapitoluokkiin.

Helsingissä viheralueet jaetaan käyttötarkoituksen mukaiseen luokitukseen. Vahingon aiheuttanut lehmus on kasvanut A2-hoitoluokitellulla alueella Museopuistossa.

Katu- ja puistoalueilla katuvihreää ylläpidetään siten, että puut on hoidettu niiden ikään, lajiin ja kasvupaikkaan soveltuvalla tavalla turvallisuusnäkökohdat huomioiden. Puiden kuntoseurantaa tehdään silmämääräisesti jatkuvasti muiden töiden ohella ympäri vuoden. Tavoitteena on kartoittaa kuntoarviointitarpeet sekä tunnistaa epäilyttävät tai kunnoltaan vaarallisiksi muuttuneet puut. Puille on leikkausten avulla tuotettu ikävaiheittaisten mittasuhdevaatimusten mukaisesti mahdollisimman pitkä ja turvallinen täysikasvuisen puun ikävaihe. Liikenneturvallisuus ja teknisten laitteiden näkyvyys huomioidaan. Vastaistutettujen, nuorten ja varttuvien puiden huonot oksarakenteet poistetaan. Liikenneväyliin rajautuvilla viheralueilla käytetään puiden vapaan ajokorkeuden runkokorkeuden 5 metrin saavuttavaa leikkaustapaa. Vanhojen puiden ylläpitoleikkauksissa poistetaan välitöntä vaaraa aiheuttavat oksat ja haarat.

Vahingonkorvausvastuun edellytykset

Pelkkä vahinkotapahtuma ei yksinään aiheuta kaupungille korvausvastuuta.

Vahingonkorvausvastuu perustuu lähtökohtaisesti tuottamukselle eli kunnossapitovelvollisen on vahingonkorvausvastuun syntymiseksi täytynyt syyllistyä laiminlyöntiin, huolimattomuuteen tai virheelliseen menettelyyn. Lisäksi edellytetään, että toiminnan tai laiminlyönnin ja syntyneen vahingon välillä on syy-yhteys.

Alueen kunnossapitovelvollinen vapautuu vahingonkorvausvastuustaan osoittamalla, että kunnossapito on hoidettu asianmukaisesti tai että valinneet olosuhteet ovat tehneet kunnossapitotyöt hyödyttömiksi tai että kunnossapidosta huolehtiminen olisi vahinkohetken olosuhteissa ollut ylivoimaista.

Jos vahingon kärsineen puolelta on myötävaikutettu vahinkoon tai jos muu vahingon aiheuttaneeseen tekoon kuulumaton seikka on myös ollut vahingon syynä, voidaan vahingonkorvausta kohtuuden mukaan sovitella tai evätä kokonaan.

Asiassa saadut tiedot ja selvitykset

Vahinkopaikan kunnossapitotoimenpiteistä on pyydetty selvitys alueen kunnossapidosta vastaavalta taholta. Selvityksen mukaan vahingon aiheuttanut lehmus on kaatunut Varpu-myrskyn seurauksena. Puita katu- ja puistoalueilla, joihin myös vahinkopaikka kuuluu, seurataan säännöllisesti. Mikäli ulkoisia merkkejä puun lahoamisesta ei ole, ei tarkempia tutkimuksia puille tehdä. Vahingon aiheuttanut lehmus on ollut lehtevä ja ulospäin normaalikuntoinen. Se on kasvanut normaalilla puistonurmialueella, eikä siinä ole ollut mitään merkkejä edenneestä lahosta. Siinä ei ole ollut mitään sellaisia vaurioita, jotka olisivat antaneet aiheutta ylimääräisiin toimenpiteisiin.

Muita ilmoituksia tai vahingonkorvausvaatimuksia vahingon aiheuttaneesta puusta ei kaupungille ole tullut kuin hakijan vaatimus.

Ilmatieteen laitoksen Kumpulan havaintoasemalla tehtyjen mittausten mukaan tuulennopeus on vahinkopäivänä puuskissa käynyt myrskylukemissa vahingon aikaan ollen 22,1 m/s. Keskituulennopeutta on mitattu 12,8 m/s. Kaisaniemen havaintoasemalla on puuskatuulen nopeus käynyt vahingon aikaan myrskylukemissa 21,5 m/s ja keskituulennopeus on ollut 11,7 m/s.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Kaupungilla on mahdollisuus reagoida kasvillisuuden vaatimiin toimenpidetarpeisiin vain, jos se havaitaan tarkastusten yhteydessä tai jos

kaupungille tehdään asiasta ilmoitus. Tässä tapauksessa kaupungille ei ole tehty ilmoituksia vahinkopaikan lähistöllä olevista puista eikä saadun selvityksen perusteella vahingon aiheuttaneessa puussa ole ollut näkyvää tai muuta vikaa, joka olisi edellyttänyt hoitotoimenpiteisiin ryhtymistä ennen vahinkoa. Vahinkopäivänä on esiintynyt navakkaa tuulta ja myrskypuuskia, jotka voivat kaataa ja irrottaa oksia terveistäkin puista.

Edellä esitetyn perusteella asiassa ei ole tapahtunut kunnossapidon laiminlyöntiä, eikä kaupungin puolelta ole todettavissa myöskään tahallisuutta tai tuottamusta. Kaupunki katsoo, ettei se ole laiminlyönyt kunnossapitolain mukaisia velvollisuuksiaan, eikä näin ollen ole asiassa korvausvelvollinen.

Sovelletut oikeusohjeet

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1–2 §, 6 §, 14 §

Toimivalta päätöksenteossa

Kaupunkiympäristön toimialajohtajan 22.12.2023 tekemän päätöksen § 51 mukaan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö päättää toimialaa koskevasta vahingonkorvauksesta silloin, kun vahingonkorvausvaatimuksen määrä on enintään 5 000 euroa.

Vahingonkorvaustiimin päällikkö päättää toimialaa koskevasta vahingonkorvauksesta myös silloin, kun vaatimus on määrältään yksilöimätön.

Lisätiedot

Marjo Laine, valmistelija, puhelin: 09 310 38506
kymp.korvausasiat(a)hel.fi